

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា
Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia
Chambres Extraordinaires au sein des Tribunaux Cambodgiens

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

Kingdom of Cambodia
Nation Religion King
Royaume du Cambodge
Nation Religion Roi

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
Trial Chamber
Chambre de première instance

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩ កញ្ញា ២០០៧/អវតក/អជសដ
Case File/Dossier No. 002/19-09-2007-ECCC/TC

ចំពោះមុខ: ចៅក្រម និង ណាង ប្រធាន
ចៅក្រម Silvia CARTWRIGHT
ចៅក្រម យ៉ា សុខន
ចៅក្រម Jean-Marc LAVERGNE

កាលបរិច្ឆេទ: ថ្ងៃទី ២០ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ២០១១
ភាសាដើម: ខ្មែរ/អង់គ្លេស/បារាំង

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ: សាធារណៈ

ឯកសារដើម
ORIGINAL DOCUMENT/DOCUMENT ORIGINAL
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ទទួល (Date of receipt/Date de reception): ..... 20 / 12 / 2011 .....
ម៉ោង (Time/Heure): ..... 12:00 .....
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier: ..... Uch ARUN .....

សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់ ណាង ជា សុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរតាមវិធាន ៣៥ នៃវិធាន
ផ្ទៃក្នុង បន្ទាប់ពីមានការបញ្ជាក់ពីសហការសម្រាប់ការដោះស្រាយករណី

សហព្រះរាជអាជ្ញា
ជា លាង
Andrew CAYLEY

ជនជាប់ចោទ
នួន ជា
អៀង សារី
ខៀវ សំផន

មេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
ពេជ អង្គ
Elisabeth SIMONNEAU FORT

មេធាវីជនជាប់ចោទ
សុន អរុណ
Michiel PESTMAN
Andrew IANUZZI
Victor KOPPE
អាង ឧត្តម

Michael G. KARNAVAS

គង់ សំអុន

Jacques VERGÈS

Arthur VERCKEN

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា (“អង្គជំនុំជម្រះ” និង “អ.វ.ត.ក”):

បានទទួល សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជសដ អនុលោមតាមសាលដីកា ដែលបានចេញដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះ កាលពីថ្ងៃទី ១៣ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១១ លើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយធ្វើឡើងដោយ អៀង សារី, អៀង ធីរិទ្ធ, នួន ជា និង ខៀវ សំផន^១។

បានឃើញ “សេចក្តីសម្រេចលើសម្បទារបស់ នួន ជា ក្នុងការចូលរួមសវនាការ និងសំណើរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីសុំចាត់តាំងអ្នកជំនាញវេជ្ជសាស្ត្របន្ថែម” ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១ (E115/3) (“សេចក្តីសម្រេចលើសម្បទា”) ដែលបានសង្កេតឃើញថា វេជ្ជបណ្ឌិត Bursztajn ដែលជាអ្នកពិគ្រោះយោបល់ផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រពីខាងក្រៅដែលបានផ្តល់របាយការណ៍ដល់មេធាវីការពារក្តី ត្រូវបានផ្តល់ឱ្យនូវឯកសារសម្ងាត់ និងឯកសារសម្ងាត់បំផុតមួយចំនួន ដោយរំលោភលើមាត្រា ៨.១ នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីចំណាត់ប្រភេទ និងការគ្រប់គ្រងព័ត៌មានទាក់ទងនឹងសំណុំរឿង^២។

បានឃើញបន្ថែមទៀតថា សេចក្តីសម្រេចលើសម្បទាបានណែនាំមេធាវីការពារក្តីឱ្យបញ្ជាក់ថាតើឯកសារដែលត្រូវបានចាត់ថ្នាក់រួចហើយ នៅតែកំពុងស្ថិតក្នុងដៃរបស់តតិយជន ឬយ៉ាងណា និងត្រូវ

^១ សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ អៀង សារី ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយ ចុះថ្ងៃទី ១៣ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ D427/1/26។ សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ អៀង ធីរិទ្ធ និងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ នួន ជា ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយ ចុះថ្ងៃទី ១៣ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ D427/2/12។ សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ ខៀវ សំផន ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយ ចុះថ្ងៃទី ១៣ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ D427/4/14។ និងសាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ អៀង សារី ប្រឆាំង នឹងដីកាដោះស្រាយដែលសម្រេចពន្យារចំណេញនៃការឃុំខ្លួនគាត់បណ្តោះអាសន្ន ចុះថ្ងៃទី ១៣ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ D427/5/9។

^២ ប្រតិចារិក ចុះថ្ងៃទី ៣១ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១ ទំព័រ ១១០ (ដែលបង្ហាញថា មេធាវីការពារក្តី “ក៏ចង់ធ្វើការវាយតម្លៃលើចម្លើយនានាដែលបានផ្តល់ឱ្យដោយសាស្ត្រាចារ្យ Campbell ដោយប្រើអ្នកជំនាញផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រផ្ទាល់របស់ពួកគេ”)។ បន្ទាប់មក មេធាវីការពារក្តីបានដាក់សេចក្តីបន្ថែមលើ “សំណើសុំចាត់តាំងអ្នកជំនាញបន្ថែម ដើម្បីវាយតម្លៃសម្បទារបស់លោក នួន ជា ក្នុងការចូលរួមសវនាការ” (ឯកសារ E115) នូវរបាយការណ៍មួយដែលបានមកពីវេជ្ជបណ្ឌិត Bursztajn ដែលត្រូវបានបង្ហាញទៅចំពោះសមាជិកពីររូបនៃក្រុមមេធាវីការពារក្តី នួន ជា និងដែលត្រូវបានចុះក្នុងឯកសារសម្ងាត់ និងឯកសារសម្ងាត់បំផុតដែលបានយោងនៅក្នុងជើងទំព័រលេខ ៩២ នៃសេចក្តីសម្រេចលើសម្បទា (ឯកសារ E115.2.1)។

រាយការណ៍ជូនអង្គជំនុំជម្រះក្នុងរយៈពេលដប់ប្រាំថ្ងៃ (១៥ថ្ងៃ) គិតចាប់ពីថ្ងៃចេញសេចក្តីសម្រេចនេះ តទៅពាក់ព័ន្ធនឹងវិធានការនានាដែលនឹងអនុវត្តក្នុងការទប់ស្កាត់កុំឱ្យវេជ្ជបណ្ឌិត Bursztajn និងតីយ ជនផ្សេងៗទៀត ចែកចាយ ឬបញ្ចេញឯកសារទាំងនេះទៀត ដោយគ្មានការអនុញ្ញាត^៧។

ធានាពិចារណាលើ “សំណើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរដោយអនុលោមតាមវិធាន ៣៥ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ពាក់ព័ន្ធនឹងការចោទប្រកាន់ចំពោះការចែកចាយដោយមិនមានការអនុញ្ញាតនូវឯកសារសម្ងាត់បំផុតទៅ អ្នកពិគ្រោះយោបល់ខាងក្រៅ ដោយក្រុមមេធាវីការពារក្តី លោក នួន ជា”។ សំណើសុំឱ្យបំពេញ កិច្ចស៊ើបសួរនេះត្រូវបានដាក់ដោយមេធាវីការពារក្តីជនជាប់ចោទ នួន ជា (“មេធាវីការពារក្តី”) នៅថ្ងៃ ទី ០១ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១១ (E147) (“សំណើសុំ”) ដោយបានកត់សម្គាល់ឃើញថា “អង្គជំនុំជម្រះហាក់ ដូចជាគិតថា “មានហេតុផលជឿជាក់ថា សមាជិកម្នាក់ ឬច្រើនជាងនេះនៃមេធាវីការពារក្តីអាច ប្រព្រឹត្តអំពើមួយក្នុងចំណោមអំពើ ទាំងឡាយដែលមានចែងនៅក្នុងវិធាន ៣៥(១)” និងបានស្នើសុំ អង្គជំនុំជម្រះឱ្យដឹកនាំកិច្ចស៊ើបសួរបន្ថែម ដើម្បីបញ្ជាក់ថា តើមានមូលដ្ឋានគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ផ្តើមនីតិ- វិធីប្តឹងអនុលោមតាមវិធាន ៣៥ នៃ វិធានផ្ទៃក្នុង ដែរឬទេ ជាពិសេសតាមរយៈការធ្វើសម្ភាសន៍មេធាវី ការពារក្តីនោះ។

ធានាពិចារណាបន្ថែមទៀតថា ផ្ទុយនឹងការអះអាងរបស់មេធាវីការពារក្តី អង្គជំនុំជម្រះនៅក្នុងសេចក្តី សម្រេចលើសម្បទាមិនបានដាក់ទណ្ឌកម្មជារួមលើមេធាវីការពារក្តីអនុលោមតាមវិធាន ៣៥ ឬវិធាន ៣៨ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងឡើយ ហើយក៏មិនបានផ្តើមនីតិវិធីប្តឹងអនុលោមតាមវិធានទាំងអស់នេះដែរ។ ប៉ុន្តែ អង្គជំនុំជម្រះគ្រាន់តែបានព្រមានមេធាវីការពារក្តីមិនឱ្យបញ្ចេញព័ត៌មានសម្ងាត់ និងសម្ងាត់បំផុតដោយ គ្មានការអនុញ្ញាតតទៅទៀត អនុលោមតាមវិធាន ៣៥(៥) និងវិធាន ៣៨ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង តែប៉ុណ្ណោះ។

កត់សម្គាល់ឃើញថា មេធាវីការពារក្តីមិនបានរាយការណ៍ត្រឡប់ជូនអង្គជំនុំជម្រះវិញ ដូចដែលបាន ណែនាំតាមរយៈសេចក្តីសម្រេចលើសម្បទាឡើយ ហើយក៏មិនបានទាក់ទងជាមួយវេជ្ជបណ្ឌិត Bursztajn ដើម្បីការពារ និងទប់ស្កាត់ការបញ្ចេញឯកសារទាំងអស់នេះថែមទៀតដែរ ដោយមេធាវី

^៧ សេចក្តីសម្រេចលើសម្បទា ទំព័រ ១៧។

ការពារក្តីបានលើកឡើងជំនួសវិញថា សំណើសុំនេះ មានចម្លើយតបទាំងស្រុងទៅនឹងសេចក្តីណែនាំ នានា ដែលមាននៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចលើសម្បទាហើយ^៤។

កត់សម្គាល់ឃើញបន្ថែមទៀតថា វិធាន ៣៥(២) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ផ្តល់ឱ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលា- ដំបូងនូវឧទ្ធរណ៍សិទ្ធិក្នុងការដោះស្រាយជារួមនូវបញ្ហានានាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការបញ្ចេញព័ត៌មានសម្ងាត់ ដោយរំលោភលើដីកាបង្គាប់របស់អង្គជំនុំជម្រះ ឬបញ្ជូនករណីនេះទៅសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធនៅពេលដែល អង្គជំនុំជម្រះមានហេតុផលដែលនាំឱ្យជឿបានថា បុគ្គលម្នាក់បានប្រព្រឹត្តផ្ទុយនឹងវិធាន ៣៥(១) នៃ វិធានផ្ទៃក្នុង។

យល់ឃើញថា កាលៈទេសៈនានាខាងលើផ្តល់នូវសំអាងហេតុដើម្បីឱ្យអង្គជំនុំជម្រះជឿជាក់ថាមេធាវី ការពារក្តីបានបញ្ចេញឯកសារសម្ងាត់ និងឯកសារសម្ងាត់បំផុតទៅវេជ្ជបណ្ឌិត Bursztajn ដោយ គ្មានការអនុញ្ញាត និងថាមេធាវីការពារក្តីបានខកខានថែមទៀតក្នុងការអនុវត្តឱ្យស្របតាមសេចក្តី ណែនាំនានារបស់អង្គជំនុំជម្រះដើម្បីកម្រិតអំពីផលប៉ះពាល់នៃការបញ្ចេញឯកសារដោយគ្មានការ អនុញ្ញាតនេះ។

ហេតុដូច្នេះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ÷

រំលឹក ភាគីនានាថា អនុលោមតាមវិធាន ៣៥(១) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក អាចដាក់ទណ្ឌកម្ម ឬ បញ្ជូនករណីនេះទៅសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធដើម្បីចាត់វិធានការចំពោះជនណាដែលបញ្ចេញនូវព័ត៌មាន សម្ងាត់ដោយបានដឹងជាមុន និងដោយចេតនា ដោយរំលោភទៅលើដីកាបង្គាប់របស់អង្គជំនុំជម្រះ។

បន្ទាប់ ការិយាល័យរដ្ឋបាលឱ្យផ្តល់ដំណឹងអំពីសេចក្តីសម្រេចនេះដល់វេជ្ជបណ្ឌិត Bursztajn និង បង្គាប់ឱ្យវេជ្ជបណ្ឌិត Bursztajn ផ្តល់ព័ត៌មានក្នុងរយៈពេលមួយសប្តាហ៍គិតចាប់ពីថ្ងៃជូនដំណឹងអំពី សេចក្តីសម្រេចនេះដល់អង្គជំនុំជម្រះវិញ អំពីថាតើគាត់ទទួលបានឯកសារសម្ងាត់នានាដែលបានលើក ឡើងនៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចនេះតាមវិធីណា និងឱ្យបញ្ជាក់ថាតើគាត់នៅមានឯកសារទាំងនោះ ដែរ ឬ

^៤ សំណើសុំ កថាខណ្ឌ ៩។

ទេ និងឱ្យបញ្ជាក់ថែមទៀតថាមានឯកសារណាមួយក្នុងចំណោមឯកសារទាំងនេះត្រូវបានបញ្ជូនបន្ត ទៅឱ្យបុគ្គលណាមួយផ្សេងទៀតដែរ ឬទេ។

បន្ទាប់ មិនឱ្យអង្គភាពបកប្រែភាសាធ្វើការបកប្រែសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ (E147) ទៅជា ភាសាខ្មែរ និងភាសាបារាំងទេ។

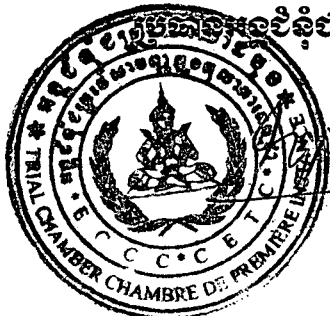
បន្ទាប់ថែមទៀត ដល់ភាគីនានាមិនចាំបាច់ធ្វើការឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើសុំរបស់មេធាវីឡើយ។

បន្ទាប់ បញ្ហានេះទៅផ្នែកគាំពារការការពារក្តីដើម្បីធ្វើការពិនិត្យមើលឡើងវិញ អនុលោមតាមអំណាច របស់ផ្នែកនេះក្នុងការបដិសេធនូវការផ្តល់ប្រាក់កម្រៃសម្រាប់ការងារ នៅពេលដែលការងារដែលត្រូវ បានធ្វើឡើងនោះមិន “ចាំបាច់ និងមិនសមហេតុផល”។ អនុលោមតាមវិធាន ១១(២)(ជ) នៃវិធាន ផ្ទៃក្នុង ផ្នែកគាំពារការការពារក្តីមានកាតព្វកិច្ច “ត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃលើការបំពេញការងារនៃគ្រប់ កិច្ចសន្យាទាំងអស់ ជាមួយមេធាវីការពារក្តី និងអនុញ្ញាតឱ្យផ្តល់ប្រាក់កម្រៃសរុបទៅតាមលទ្ធផល ការងារ ដូចមានចែងក្នុងបទបញ្ជារដ្ឋបាលរបស់អង្គការគាំពារការការពារក្តី”។

ស្នើថា ប្រាក់កម្រៃសម្រាប់មេធាវីការពារក្តីទាក់ទងនឹងការរៀបចំសំណើសុំនេះ មិនត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យ ផ្តល់ឱ្យទៅមេធាវីទេ ដោយយោងតាមបទបញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធនឹងការផ្តល់កម្រៃសេវាទាំងនេះ។

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២០ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១១

លោកជំទាវ ឌុំ សុខាណាដិមុន

[Handwritten signature]

ឌុំ សុខាណាដិមុន